

#IVEIKSAVE

PARALIMPINIO JUDĖJIMO ŽURNALAS

PROJEKTAS – VESTUVĖS

Ajanos Lolat ir Justo Pažarausko kelias

IPC PREZIDENTO VIZITAS

Andrew Parsons aplankė Lietuvą

LEGENDA, KURIOS NEPAMIRŠIME

Atsimename Marių Zibolį

SMURTAS PRIEŠ ŽMONES SU NEGALIA

Raimedos Bučinskytės patirtis

Palaiky Lietuvos paralimpinę komandą

Edgaras Matakas
Plaukikas

PARATEAM.LT/PALAIKYK

PARATEAM
LIETUVA

Projekto rėmėjas
NORTHWAY[®]
MEDICINOS CENTRAI

TURINYS

- 2 PERMAINOS LPAK**
- 3 PARTNERIŲ PARAMA PARAATLETAMS**
- 5 IPC PREZIDENTO VIZITAS**
- 8 PROJEKTAS – VESTUVĖS**
- 16 LEGENDA, KURIOS NEPAMIRŠIME**
- 21 REGĖJIMO NEGALIA BĖGIKEI ATVĖRĖ KELIUS Į PASAULĮ**
- 25 REIMEDA BUČINSKYTĖ: DĖL NEGALIOS MANE BUVO LENGVIAU KONTROLIUOTI**
- 27 VEŽIMĖLIŲ TENISININKŲ KIRČIAI VILNIUJE**
- 28 LPAK TURI PAGRINDINĮ RĖMĖJĄ**

LIETUVOS PARALIMPINIO KOMITETO ŽURNALAS

Leidžiamas nuo 2021 m.
Nr. 9 (I), 2023 m.

VIRŠELIS

Ajana Lolat ir Justas Pažarauskas
Dano Sodaičio nuotr.

REDAKTORIUS

Donatas Gribauskas

TEKSTŲ AUTORIAI

Birutė Pakėnaitė
Donatas Gribauskas

FOTOGRAFAI

Danas Sodaitis
Dainius Ožalas
Alfredas Pliadis
Jūratė Povilaitienė
Berta Tilmantaitė
Olga Posaškova
Robertas Dačkus
Henrikas Kudirka
Donatas Gribauskas

DIZAINAS

Monika Besevičiūtė-Česė

KONTAKTAI

T. Vrublevskio g. 6-1,
LT-01143 Vilnius
El.paštas: info@paralympics.lt

INTERNETO SVETAINĖS

www.paralympics.lt
www.parateam.lt

SPAUSDINA

UAB „Petro ofsetas“

TIRAŽAS

500 egzempliorių
ISSN 2669-2805

@ParateamLietuva

@parateam_lietuva

Mindaugas Bilius, Asta Narmontė ir Paulius Kalvelis

PERMAINOS LIETUVOS PARALIMPINIAME KOMITETE

Lietuvos paralimpinio komiteto (LPAK) generaline sekretore tapo Asta Narmontė, ji poste pakeitė nuo 2017 m. pareigas ėjusį Paulių Kalvelį. Organizacijos plėtros vadove iki šiol dirbusios A. Narmontės kandidatūra kovą buvo patvirtinta LPAK Generalinėje asamblėjoje.

„Dėkoju Pauliui, kuris ypač daug prisidėjo prie tikslų, kuriuos drauge Lietuvos paralimpiniam komitete pasiekėme nuo 2017 m. Tai – nuolatinis finansavimo paralimpiniam sportui didėjimas, išplėstas valstybės rentas gaunančių paralimpiečių ratas, Sporto fondo dalis žmonių su negalia fizinio aktyvumo projektams, sulygintos paralimpiečių ir olimpiečių stipendijos, didėjančios valstybės premijos.

Džiaugiuosi, kad sukaupę patirtį Paulius naudos toliau atstovaudamas žmonėms su negalia, jų teisėms. Tikiu, kad bendradarbiausime, jau aptarėme ir planuojame, ką kartu galime nuveikti šioje srityje“, – sakė Lietuvos paralimpinio komiteto prezidentas Mindaugas Bilius.

Naująja LPAK generaline sekretore tapusi A. Narmontė nuo 2020 m. dirbo organizacijos plėtros vadove, vadovavo Lietuvos paralimpinei misijai Tokijo vasaros paralimpinėse žaidynėse Japonijoje 2021 m.

„Išskirčiau du pagrindinius Lietuvos paralimpinio komiteto tikslus. Pirmas – populiarinti paralimpinį

sportą ir siekti kuo geresnio aukšto meistriškumo Lietuvos paraatletų pasirodymo tarptautinėje arenoje – paralimpinėse žaidynėse, Europos ir pasaulio čempionatuose. Antra kryptis – didinti sportuojančių žmonių su negalia skaičių šalyje, tam vykdome ir planuojame specialius projektus, bendradarbiaujame su kitomis organizacijomis, valdžios institucijomis. Galutinis ir svarbiausias paralimpinio judėjimo tikslas yra siekti įtraukios visuomenės per sportą“, – sakė A. Narmontė.

A. Narmontei postą perdavęs P. Kalvelis visą dėmesį skirs darbui Lietuvos aklųjų ir silpnaregių sąjungoje. Organizacijos vadovu jis buvo išrinktas praėjusiais metais.

„Esu dėkingas Lietuvos ir tarptautiniam paralimpiniam judėjimui už man suteiktą galimybę būti jo dalimi. Džiaugiuosi per šešerius darbo komitete metus įgijęs daug naujų kompetencijų, čia augau ir tobulėjau. Visa tai panaudosiu tolesniam Lietuvos paralimpinio komiteto ir Lietuvos aklųjų ir silpnaregių sąjungos bendradarbiavimui, glaudžiam darbui atstovaujant žmonėms su negalia.

Išeinu ramia širdimi, nes pasitikiu stipria Lietuvos paralimpinio komiteto komanda, kuri tęs jau pradėtus darbus ir pradės naujus“, – sakė generalinio sekretoriaus postą palikęs P. Kalvelis.

PARTNERIŲ PARAMA PARAATLETAMS

Lietuvos paralimpinis komitetas, siekdamas sėkmingo šalies atstovavimo 2024 m. Paryžiaus vasaros paralimpinėse žaidynėse ir 2026 m. Milano Kortinos žiemos žaidynėse, sportininkų pasirengimui ir jų startams skyrė beveik 40 tūkst. eurų. Didžioji paramos dalis skirta Lietuvos paralimpinės rinktinės nariams ir kandidatams, negaunantiems valstybės finansavimo. Visa ši parama paraatletams skirta iš Lietuvos paralimpinio komiteto privačių rėmėjų lėšų.

„Savo proaktyvia veikla pernai pasiekėme ženklaus valstybės stipendijų padidinimo paralimpinio sporto atletams, kurie dabar gauna tiek pat kiek negalios neturintys sportininkai. Tai leidžia valstybės palaikymą turintiems paraatletams daug kokybiškiau treniruotis, rengtis varžyboms.

Tačiau daug jaunų atletų nėra palaikomi valstybės, negauna finansavimo, nes dar nespėjo pasiekti aukštumų, už kurias skiriamos valstybės stipendijos. Džiaugiuosi, kad galime prisidėti prie perspektyvių

paraatletų augimo, tai darome Lietuvos paralimpinio komiteto rėmėjų pagalbos dėka“, – sakė Lietuvos paralimpinio komiteto prezidentas Mindaugas Bilius.

Parama skirta daugiau kaip trims dešimtims Lietuvos paralimpinės rinktinės narių ir kandidatų. Pasak M. Biliaus, šiais metais, prasidėjus atrankai į Paryžiaus paralimpines žaidynes, paraatletams ypač svarbus kuo kokybiškesnis pasirengimas varžyboms ir kuo didesnis tarptautinių startų skaičius.

„Pavyzdžiui, šiais metais vyks žmonių su negalia

Petras Krapikas

Eivydė Vainauskaitė

lengvosios atletikos ir plaukimo pasaulio čempionatai, kuriuose bus dalijami tiesioginiai kelialapiai į Paryžiaus žaidynes. Lietuvos golbolo rinktinė tęs kovą dėl patekimo į žaidynes, kiti atletai šio tikslo sieks triatlone, šaudyme, šaudyme iš lanko, dziudo imtynėse.

Tarptautinėse varžybose Lietuvai sėkmingai atstovauja ir snieglentininkas Rapolas Micevičius, siekiantis gražinti mūsų šalį į žiemos žaidynes, kurios 2026 m. vyks Italijoje. Šie metai labai svarbūs visiems, todėl svarbu maksimaliai išnaudoti sportininkų galimybes, kad kuo daugiau jų turėtų šansą pasiekti svarbiausią tikslą – patekti į parolimpines žaidynes“, – sakė M. Bilius.

Parolimpinio komiteto vadovas tikisi didesnės pagalbos iš valstybės ugdant perspektyvius atletus, taip pat ieško privačių rėmėjų, su kuriais galėtų įgyvendinti prasmingus projektus.

„Pernai įvykusi valstybės sporto finansavimo pertvarė pagerino aukštus pasiekimus turinčių sportininkų padėtį, bet valstybės stipendijų negaunantiems atle-

tams yra labai nelengva. Labai svarbu, kad palaikymo sulauktų perspektyvūs sportininkai, jų yra ne tiek daug, reikia branginti kiekvieną“, – sakė M. Bilius.

Kam labiausiai reikalinga finansinis palaikymas, sprendė speciali darbo grupė, kurioje dalyvavo Lietuvos parolimpinio komiteto, Lietuvos neįgalųjų sporto federacijos, Lietuvos aklųjų sporto federacijos atstovai. Parama sportininkus pasieks per federacijas.

Sportininkams skirti pinigai gauti iš neseniai pagrindine Lietuvos parolimpinio komiteto rėmėja tapusios įmonės „Girteka“ suteiktos paramos, Lietuvos „Rotary“ apygardos surinktų lėšų.

„Paramos dėka vasarą aš dalyvausiu pasaulio taurės etape Kroatijoje. Ten turėsiu šansą pasiekti normatyvą mažo kalibro rungtyje. Ačiū Lietuvos parolimpinio komiteto rėmėjams už palaikymą. Sieksiu atsidėkoti pergalėmis ir garbingu mūsų šalies atstovavimu pasaulyje“, – parama džiaugėsi Lietuvos parolimpinės rinktinės šaulė, Raimeda Bučinskytė.

Eugenijus Vaičaitis

Andrew Parsons su Prezidentu Gitanu Nausėda

TARPTAUTINIO PARALIMPINIO KOMITETO PREZIDENTAS **APLANKĖ** **LIETUVĄ**

Tarptautinio paralimpinio komiteto prezidentas Andrew Parsonsas 2022 m. vasarį pirmą kartą aplankė Lietuvą, susitiko su aukščiausiais šalies vadovais, paralimpinio judėjimo partneriais ir rėmėjais. Svečias džiaugėsi Lietuvos paralimpinio judėjimo laimėjimais, atkreipė šalies vadovų dėmesį į aktualias žmonių su negalia sporto problemas.

„Lietuva yra gerame kelyje. Mes, kaip Tarptautinis paralimpinis komitetas, visada stengiamės padėti savo nariams, pagelbėti jiems vystytis, o tokie vizitai yra puiki galimybė tai padaryti.

Išgirdome aktualijas, aptarėme jas su šalies vadovais, galvojame, kaip galime prisidėti, kad kuo daugiau žmonių su negalia galėtų sportuoti – tiek kiekvienas savo kasdienybėje, tiek elitiniame lygyje, paralimpinėse žaidynėse“, – susitikimus su šalies vadovais apibendrino A. Parsonsas.

Lietuvos paralimpinio komiteto vadovas Mindaugas Bilius pabrėžė, kad A. Parsonso apsilankymas – gera galimybė dar kartą atkreipti dėmesį į žmonių su negalia

sporto vystymui aktualius klausimus.

„Su Prezidentu Gitanu Nausėda, Seimo pirmininke Viktorija Čmilyte-Nielsen ir Švietimo, mokslo ir sporto ministre Jurgita Šiugždinienė aptarėme platų spektrą klausimų – nuo vaikų su negalia fizinio aktyvumo skatinimo bendrojo lavinimo mokyklose iki valstybės pagalbos į paralimpinį švietimą poreikį.

Susitikimai buvo produktyvūs, kalbėjome apie tendencijas – vis didesnę integraciją, taip pat ir apie sudėtingas temas – finansavimo, lėšų jaunųjų sportininkų pasirėngimui ir paralimpinių vertybių puoselėjimui labai trūksta. Manau, tai bus teigiamas postūmis“, – sakė šalies paralimpinio judėjimo vadovas M. Bilius.

Su aukščiausiais šalies vadovais aptartas Rusijos ir Baltarusijos sportininkų dalyvavimo tarptautinėse varžybose klausimas. A. Parsonsas informavo, kad Tarptautinio paralimpinio komiteto Generalinė Asamblėja rudenį suspendavo nacionalinius Rusijos ir Baltarusijos komitetus, o Ukrainą užpuolusių šalių paratletai nedalyvauja jokiose tarptautinėse varžybose.

Nors šių metų rudenį Generalinė Asamblėja susirinks vėl, A. Parsonsas sako nematantis priežasčių, dėl kurių tarptautinės paralimpinės bendruomenės pozicija galėtų keistis, kol Ukrainoje vyksta karas.

„Džiaugiuosi principinga tarptautinės paralimpinės bendruomenės pozicija. Lietuvos paralimpinis komitetas nuo pirmų karo dienų yra solidarus su Ukraina ir jos žmonėmis, kenčiančiais nuo Rusijos ir Baltarusijos teroro. Akivaizdu, kad šioms šalims nėra vietos sporte.

Lietuva nepitaria rusų ir baltarusių dalyvavimui paralimpinėse žaidynėse ir kitose varžybose. Nesvarbu, ar tai vyktų su tų šalių vėliavomis ar be jų“, – tvirtą poziciją išreiškė M. Bilius.

Pirmą dieną A. Parsonsas dar viešėjo Lietuvos tautiniame olimpiame komitete ir susitiko su prezidente Daina Gudžinevičiūte, taip pat bendravo su Lietuvos paralimpinio komiteto partneriais ir rėmėjais.

Antra vizito diena buvo skirta bendravimui su paralimpinio sporto bendruomene. Brazilas aplankė Lietu-

vos golbolo rinktinę, kartu pagerbė ilgamečio komandos kapitono Mariaus Zibolio atminimą.

Lietuvos paralimpinio komiteto prezidentas Mindaugas Bilius šalies golbolo rinktinai perdavė simbolinius Mariaus Zibolio marškinėlius. Aštuntu numeriu pažymėti ir įrėminti marškinėliai pakabinti Vilniuje, Naujamiestyje esančioje salėje, kurioje Lietuvos golbolo meistrai treniruojasi jau daugelį metų.

„Apsilankymas golbolo rinktinės treniruotėje buvo suplanuotas seniai. Deja, taip jau atsitiko, kad vizitui artėjant netekome Mariaus. Jautėme, kad norime pagerbti jo atminimą, todėl pamanėme, kad Mariaus marškinėliai prasmingai papuoš salę, kurioje jis ir jo komandos draugai ruošėsi visoms istorinėms Lietuvos pergalėms“, – į rinktinės žaidėjus kreipėsi Lietuvos paralimpinio komiteto vadovas M. Bilius.

Tarptautinio paralimpinio komiteto prezidentas Andrew Parsonsas komandai pareiškė užuojautą, kartu pasidalijo ryškiausiais atsiminimais apie M. Zibolį kaip paralimpinio sporto legendą ir asmenybę.

Tarptautinio paralimpinio komiteto vadovas apsilankė Vilniaus centre esančioje Paralimpiečių krantinėje, kurioje įamžintos šalies pergalės paralimpinėse žaidynėse.

„Dviejų dienų vizito darbotvarkė buvo išties įtempta. Esame dėkingi Andrew Parsonsui už palaikymą, iš jo sulaukėme gerų atsiliepimų apie tai, ką darome ir kaip

Andrew Parsons susitiko su LPAK rėmėjais

Andrew Parsons susitiko su Seimo pirmininke Viktorija Čmilytė-Nielsen

dirbame Lietuvoje. Tikiu, kad šis vizitas motyvuos visą bendruomenę įdėti dar daugiau darbo, kad Lietuva būtų tarp nuolat medalius laiminčių šalių.

Sulaukėme patarimų, pasisėmėme vertingos patirties, kurią pritaikysime toliau vystydami paralimpinį sportą, skleisdami paralimpines vertybes mūsų šalies visuomenėje“, – sakė M. Bilius.

„Tarptautinis komitetas tarnauja savo nariams ir atletams,

tokiais vizitais stengiamės mes padėti atkreipti valdžios, rėmėjų, žiniasklaidos dėmesį į paralimpinį judėjimą, žmonių su negalia sportui ir sportininkams aktualius klausimus. Tikiuosi, kad tai padės toliau vystant paralimpinį judėjimą Lietuvoje – ir masiniame sporte, ir eliti-niame lygyje“, – sakė Tarptautinio paralimpinio komiteto vadovas Andrew Parsonsas.

Andrew Parsons aplankė Lietuvos golbolo rinktinę

PROJEKTAS – VESTUVĖS

Nuo tos dienos, kai ji paklausė, kas galėtų pamokyti šokti, o jis pasiūlė padėti, Ajana Lolat (32 m.) ir Justas Pažarauskas (31 m.) drauge ne tik šoka. Drauge jie leidžia vakarus ir savaitgalius, daug juokiasi ir įgyvendina net beprotiškiausius projektus. Kai pernai spalį cerebriniu paralyžiumi serganti Ajana siekė pasaulio Guinnesso rekordo žingsniuodama su ramentais, Lietuvos golbolo rinktinės narys Justas per naktį Lietuvoje ėjo drauge. 2016 m. Rio de Žaneire paralimpiniu čempionu tapęs J. Pažarauskas svajoja apie dar vieną tokį titulą, o Ajana svarsto, kad norėtų tapti pirmąja jojike parolimpiete iš Lietuvos. Tačiau dabar artimiausias ir svarbiausias judviejų projektas – vestuvės.

[vyko tai, kas turėjo įvykti – du jaunos žingeidžius žmones suvedė šokiai ir likimai.

„Šokome, šokome ir prisišokome“, – nusijuokė Justas. „Aš net pagalvoti negalėjau, kad kada nors tapsiu Justo mergina – toks nepaprastas jis man atrodė. O dabar, štai, planuojame vestuves“, – šyptelėjo Ajana.

Jų meilės istorija galėtų būti romantinio filmo scenarijus. Dėl gimdymo traumos cerebriniu paralyžiumi serganti Ajana troško pasiekti Guinnesso rekordą, eidama su ramentais tam, kad atkreiptų visuomenės dėmesį į žmonių su negalia problemas. O po sudėtingo žygio norėjo šokti.

Bet ne tik šokti – ir apskritai judėti – jai sunku, tad šokti reikėjo išmokti. Ajana beldėsi į visas duris, prašė pažįstamų, skambino į šokių studijas, bet šios, išgirdusios, kad būsimoji mokinė vaikšto su ramentais, padėti atsisakydavo. Praradusi viltį A. Lolat vieną dieną parašė žinutę bendrame pokalbių kambaryje su Lietuvos golbolo rinktine – jie planavo bendrą projektą, tad retkarčiais susirašydavo.

„Gal kas galėtų pamokyti mane šokti? O aš galėčiau pamokyti čigongo pratimų, nes neseniai tapau šios sistemos instruktore“, – brūkštelėjo Ajana ir jai atrašė Justas, kurį sudomino šiek tiek pažįstamos moters pasiūlymas.

Taip, žingsnis po žingsnio, šokis po šokio draugystė

virto šiuo tuo daugiau. „Šiek tiek pašokome, šiek tiek pasimankštinome, o dabar kartu gyvename, – sakė Justas. – Iš pradžių dar susirašinėjome daugiau kaip savaitę, bet paskui nusprendėme pabandyti gyventi drauge, nes abu esame užimti, tad susitikinėjimui laiko būtų sunku rasti. Aš darbą pradedu anksti ryte, po darbo einu į treniruotę ir grįžtu vėlai. Ajana irgi turi galybę savo veiklų. Tad nutarėme nelaukti – esame praktiški žmonės.“

A. Lolat dar pridūrė, kad tas sprendimas gyventi drauge nebuvo visa keičiantis įvykis: ir ji, ir Justas turi po savo butą, tad, jei būtų nepavykę, nesunkiai vėl būtų pasukę savais keliais.

Tačiau jiems pavyko. Juoku ir pokalbiais praturtinta kasdienybė, smagūs susitikimai, kai Justas ilgesniam laikui išvyksta į varžybas, o Ajana jį pasitinka su trijų patiekalų vakariene, bendros treniruotės, pasivaikščiojimai su vokiečių avigane Mulan, kurią į bendrus namus atsivedė A. Lolat, bet Justas dabar ją laiko ir savo šunimi, projektai, kurių idėjas paprastai generuoja Ajana, o J. Pažarauskas palaiko ją iš visos širdies – netikėtai susiję du jauni žmonės su negalia diena po dienos, mėnuo po mėnesio vis labiau įsitikino, kad yra skirti vienas kitam.

Tad kartą, valgydamas vakarienę, Justas paklausė Ajanos, ar ši sutiktų tapti jo žmona.

Justas Pažarauskas

Justas Pažarauskas ir Ajana Lolat

„Ir kaip galėjau atsisakyti? Jis toks gražus, toks nuostabus vyras ir dar paralimpietis! Man didžiulis prestižas būti šalia tokio žmogaus. Aš taip juo žaviuosi, kad mūsų santykius laikau privilegija, o ne duotybe. Žinau, kad turiu stengtis, Justu rūpintis, suprantu, kad kad dėl šeimos turėsime daug dirbti. Labai vertinu Justą ir man daug reiškia, kad mes esame drauge“, – prisipažino A. Lolat.

O Justas vertina mylimos moters veržlumą ir žingeidumą. Jį žavi tai, kad net fizinė negalia netrukdo Ajanai siekti tikslų studijuojant ar dalyvaujant visuomeninėje veikloje, mat A. Lolat aktyviai kovoja dėl šunų vedlių įteisinimo Lietuvoje.

„Negaliu atsistebėti, kiek Ajana turi užsispyrimo nepasiduoti ir žengti pirmyn. Aš irgi iš tų žmonių, kuriems, jei kas sako, kad viena ar kita neįmanoma, vis tiek pirmiausia pabandysiu ir tik tada sakysiu, kad jūs teisūs arba ne. Mes abu su Ajana turime tiek įdomių veiklų, kad nėra kada nuobodžiauti“, – patikino J. Pažarauskas.

Tad baigiantis pavasariui savo santykius jie planuoja

įteisinti oficialiai ir tapti vyru bei žmona.

„Vestuvės nebus didelės, vyks Rusnėje, kad mano tėvams būtų lengviau atsitraukti nuo didelio ūkio ir atvykti, o mano suknelė, tikrai žinau, bus rytietiška, taip atiduodant duoklę kinų kultūrai, kuri, esu tikra, mane vėl pastatė ant kojų“, – sakė A. Lolat.

Regėjimo neteko vaikystėje

Iki to, kur abu yra dabar, ir Justui, ir Ajanai reikėjo ilgai eiti. Jie atskirai kovojo su savo demonais ir siekė svajonių, kol galiausiai rado vienas kitą.

Iš Joniškio kilęs J. Pažarauskas dar vaikystėje neteko regėjimo, kai su tėvu dirbant prie medžio apdirbimo staklių į akis pataikė detalė. Nuvežtas į ligoninę kelias dienas dešimtmetis Justas buvo paniręs į komą, o prabudęs suprato, kad nieko nemato.

„Tačiau vaikui, matyt, lengviau priimti skaudžią realybę, nes ir ją priimi kaip žaidimą, visko mokaisi iš naujo“, – svarstė J. Pažarauskas.

Sunkiau buvo gal tik pradžioje, nes niekas jo aplinkoje

nebuvo susidūręs su nereginiu žmogumi, tad saugojo regėjimą praradusį Justą. „Visiems atrodė, kad jei nematai, tai ir daug ko negali. Bet pamažu supratau, kad galiu ir tą, ir aną, ir trečią. Pradėjau ieškoti galimybių. Žinoma, būdamas aklas negaliu vienas važiuoti dviračiu, bet yra aibė veiklų, kuriomis galiu užsiimti ir būdamas neregys“, – sakė Justas.

Ketvirtąją vidurinės mokyklos klasę dar baigęs Joniškėje, vėliau Justas persikraustė į Vilnių, Lietuvos aklųjų ir silpnaregių ugdymo centrą.

Ten ne tik išmoko Brailio rašto, bet ir vėl pradėjo sportuoti – judriam berniukui tai buvo būtina. Iš pradžių dar žaidęs aklųjų tenisą, vėliau J. Pažarauskas nuėjo į golbolą ir ten užsiliko. Berniuką žavėjo ne tik galimybė nuolat išsikrauti per treniruotes, bet ir prasidėjusios išvykos į varžybas. Iš pradžių – į Lietuvos čempionatus, vėliau – jau ir į užsienį. „Kai dar medalį parsiveždavau, iš viso smagu būdavo. O galiausiai mane pradėjo kviesti į rinktinę treniruotis su vyrais, iš kurių imdavau pavyzdį siekti daugiau. Taip ir įklimpau į golbolą“, – prisiminė J. Pažarauskas.

Savamokslis programuotojas

Iš pradžių į rinktinę tik kaip treniruočių partneris kviečiamas Justas, galiausiai tapo ir visateisiu nacionalinės komandos nariu.

2015 m. su rinktine Seule, Pietų Korėjoje, jis tapo pasaulio IBSA žaidynių čempionu, o tas titulas komandai užtikrino teisę žaisti 2016-ųjų Rio de Žaneiro žaidynėse, kurios ir Lietuvos rinktinei, ir jai atstovavusiam J. Pažarauskui sutvarkė auksą.

Dar po metų, 2017-aisiais, Justas su rinktine Suomijoje tapo Europos čempionu, 2019-aisiais – JAV vykusių pasaulio IBSA žaidynių čempionu, vėliau laimėjo 2020 m. Tokijo paralimpinių žaidynių bronzą, o 2021 m. Europos čempionate Turkijoje – auksą.

Tie su rinktine iškovoti apdovanojimai šildė J. Pažarausko širdį, bet, greta sporto, buvo ir aibė kitų veiklų.

Muzikos mokyklą baigęs ir fortepijonu grojęs vaikiną svarstė rinktis kokią nors su muzika susijusią specialybę. Pavyzdžiui, garso režisūrą. Bet tais metais, kai išlaikė abitūros egzaminus, panašių studijų nebuvo, tad Vilniaus kolegijoje J. Pažarauskas pasirinko įstaigų administravimo studijas.

Mąstė, kad pasimokys metus ir įstos kitur, bet studijas vis dėlto baigė ir pradėjo dirbti Lietuvos aklųjų bibliotekoje su Brailio spauda ir audio knygų leidyba.

Dar studijų metais jis pradėjo domėtis informacinėmis technologijomis, o, pradėjęs dirbti bibliotekoje, šias

žinias dar labiau pagilino, atlikdamas ir programavimo darbus. Kai baigėsi projektai, Justas suprato, kad darbo bibliotekoje jam nebėra, tad ėmėsi ieškoti programuotojo darbo ir savamokslis programuotojas dabar duoną valgo iš šio amato.

„Nors nieko nematau, yra specialios programos, kur visa tai, ką regintieji mato ekrane, man įgarsinama. Tad mano akys yra ausys. Ekraną man nereikia – namuose net neturiu. Svarbiausia, kad būtų kolonėlės, kompiuterio dėžė ir klaviatūra.

Programuotojo darbas man patinka, nes jame, be logikos, ir daug kūrybos, tad vis kas nors nauja. Užduotys skirtingos, vis kokia nauja smulkmena, geriausio sprendimo ieškojimas, tad jaučiu, kad nuolat tobulėju“, – teigė Justas.

Programavimo jis žadėjo pamokyti ir Ajaną, kuriai ši sritis taip pat nėra svetima – buvo laikas, kai, pati to išmokusi, energinga mergina net taisydavo kompiuterius.

Pagalvėmis niekas nekaišė

A. Lolat gyvenimas – tarsi vadovėlis apie tai, kad tikslo turėjimas ir atkaklus jo siekimas padeda įveikti net aukščiausias viršūnes. Pasiekti tai, kas, atrodė, yra nepasiekama.

Žmogaus teisių aktyvistė vadinama Ajana visą gyvenimą įrodinėja, kad negalia yra tik diagnozė, bet ne nuosprendis. Savo projektais ji stengiasi parodyti, kad ir negali turintys žmonės nori gyventi visavertį gyvenimą, kad nori ir gali keliauti, lankytis kavinėse ar renginiuose, kad jų dalia nėra vien laikas reabilitacijos centruose ar namuose tarp keturių sienų.

Iš Šilutės rajono, Usėnų kaimo, kilusi A. Lolat augo žemaitės Birutės ir vokiečio Richardo šeimoje. Ajanos tėvo seneliai – išeiviai vokiečiai.

Brolį ir seserį dar turinti Ajana – jauniausia iš trijų Lolat sutuoktinių vaikų – vienintelė šeimoje gimė su negalia, cerebriniu paralyžiumi. Tačiau nors nuo kūdikystės sunkiai judėjo, tėvai jos neaugino šiltnamyje. A. Lolat mena, kaip tėvas palikdavo ją pievoje, kad pati nukeliautų iki tikslo. Ir Ajana keliaudavo, kad ir keturiomis.

Sunkių ūkio darbų jaunėlei niekas nekraudavo, bet pati A. Lolat vis nestygdavo vietoje ir dar būdama visai mažytė nuropodavo į bulvių lauką, kad padėtų jas kasti kitiems šeimyniškčiams.

„Mūsų šeimoje niekas niekada nedejuodavo, kad sunku, kad ko nors negali. Niekas nepaisė mano negalios – daug ką turėjau daryti pati.

Esmę visada gauni šeimoje. Vieniems esi vargšelis,

Justas Pažarauskas ir Ajana Lolat

kuriuo būtina pasirūpinti, kiti sako, kad pati turėsiu už save pakovoti, o jie tik šalia pastovės. Mano šeima buvo tas antras variantas, – šyptelėjo A. Lolat. – Tėvai iki šiol sunkiai dirba. Savo ūkyje jie laiko 70 galvijų ir viską daro patys: kelias labai anksti ir prižiūri tuos galvijus, tiekia pieną ir mėsą. Iki šiol turiu pavyzdį, kaip nebūti tingine.“

Išmoko keliauti savarankiškai

Ne vienerius metus praleidusi lovoje ir daugiausia mokiusis namuose, baigti vidurinės mokyklos Ajana išvyko į Kauną, specializuotą ugdymo centrą. Ten ji sutiko žmonių, kurie įtikino, kad negalia nėra kliūtis siekti svajonių.

Užsidedusi išmokti vaikščioti su ramentais, iki tol vežimėlyje sėdėjusi arba pasiramstydamą į sienas vaikščiojusi A. Lolat, sukdamo ilgus ratus aplink mokyklą, mokydamasi vaikščioti kitaip. Ji labai troško keliauti ir pamatyti pasaulio, bet tam reikėjo ne tik išmokti vaikščioti su ramentais, bet ir neštis kuprinę.

Iki to irgi buvo ilgas sunkus kelias. Metus A. Lolat treniravosi ant pečių nešdama mažesnę krepšį, paskui – jau ir didesnę, kol išmoko neštis 3 kg svorio kuprinę. Tiek daiktų kelionėms iš esmės pakanka, bet, rengdamasi kelionei, Ajana turi kone gramais apskaičiuoti svorį, kurį neš, nes puse kilogramo sunkesnės kuprinės ji jau gali nepatempti.

Vytauto Didžiojo universitete įstojusi studijuoti edukologijos, A. Lolat ėmė naudotis „Erasmus“ programos teikiamomis galimybėmis studentams keliauti.

„Važiavau visur, kur tik galėjau, o paskui viskas savaime: vienur, kitur pabūni, atsiranda pažinčių. Niekada negyvenau prabangiai. Buvo momentas, kai su 7 merginomis nuomavausi butą Vilniuje. Už nuomą mokėjau 100 eurų, valgiau kukliai ir taupiau kelionėms. Tam, kad užsidirbčiau, rašydavau straipsnius, taisydavau kompiuterius, gaudavau neįgalumo pašalpą, stipendiją“, – pasakojo veikli moteris.

Vienoje kelionių, Maltoje, į kurią išvyko per „Erasmus“ programą, Ajana susipažino su specialistu, kuris jai patarė pasidomėti kinų medicina. Ši, jo nuomone, cerebriniu paralyžiumi sergančiai merginai labai tiktų.

Grįžusi A. Lolat bandė tuo domėtis, bet tąsyk galimybė atlikti reabilitaciją Kinijoje jai pasirodė per brangi. Tačiau tuomet, kai jos fizinė būklė, kaip pati sako, atsidūrė šiukšlių dėžėje, ji vėl ėmė domėtis kinų medicina.

Cerebriniu paralyžiumi sergančių žmonių galimybės judėti, anot A. Lolat, labai priklauso ir nuo psichologinės būsenos. O skyrybas su pirmuoju vyru ką tik išgyvenusi moteris jautėsi sutrikusi, tad ir jos fizinė būklė ėmė šlubuoti – su ramentais vaikščiojusi Ajana vėl sėdo į vežimėlį, bet net ir juo judėdama jautė didžiulius skausmus – net šaukštui nulaikyti valgant sriubą reikėjo milžiniškų pastangų.

Išvykti į Kiniją, specialų centrą, prireikė laiko – apie porą metų A. Lolat treniravosi namuose ir stebėjo, ar kinų metodai jai tinka, kol galiausiai buvo pakviesta atvykti į Pekiną.

Jos tėvai užstatė namą, Ajana pasiėmė beveik 20 tūkst. eurų paskolą ir prieš aštuonerius metus išskrido į Pekiną. Specializuotame centre, kuriame čigongo sistema gali būti naudojamas kaip kovos menas arba kaip gydymas, A. Lolat praleido mėnesį ir, kaip tvirtina iki šiol, ta gydymui paimta paskola vis dar yra geriausia investicija jos gyvenime.

Praktikavosi Šaolino vienuolyne

Kinijoje įgijusi žinių ir atsikračiusi įsitikinimo, kad yra klipata, kad jos vieta tik vežimėlyje ir turi su tuo susitaikyti, A.Lolat tarsi užsiaugino sparnus. Grįžusi į Lietuvą ji ir toliau sunkiai dirbo, praktikuodama čigongą, bet jau ne tik tam, kad judėtų be skausmo, bet ir tam, kad pasivytų kitą savo svajonę – nuvyktų į Šaolino vienuolyną Sung Šano kalnuose Henano provincijoje.

„Teisę ten vykti turėjau užsidirbti, tad atkakliai treniravausi, kol, baigiantis 2019-iesiems, gavau kvietimą į Šaoliną. Ten jau skridau ne kaip negalią turinti moteris, o kaip čigongo sportininkė – dienų dienas po 8 valandas treniruodavomės, o, jei tik pasitaikydavo laisva diena, keliaudavau“, – pasakojo A.Lolat.

Į Kiniją ji darsyk skrido ir 2020-ųjų pradžioje. Kaip tik tuomet, kai pasaulį pradėjo kaustyti gyvybes šienavusi koronaviruso pandemija. Vieną rytą pabudusi A. Lolat sužinojo, kad Kinijoje paskelbtas karantinas. Jai grėsė ilgai negrįžti namo, bet, galiausiai, po kelių atšauktų skrydžių ir milžiniškų pastangų kaip nors parsikristi, Ajana parvyko į Lietuvą.

„Kinijoje mano gyvenimas pasikeitė. Aš tarsi baigiau sveikatos Harvardą ir supratau, kad galiu rinktis kaip gyventi. Jei noriu, žinoma, galiu sėdėti vežimėlyje ir dejuoti, bet aš noriu daugiau. Aš noriu rekordų ir kalbėti apie žmonių su negalia problemas. Noriu, kad šunys vedliai būtų oficialiai įteisinti“, – teigė užsispyrusi moteris.

Kovoja dėl šunų teisių

Dabar A.Lolat vaikšto ne tik su ramentais, bet ir šiek tiek – be ramentų.

„Mano tikslas – apskritai pamiršti ramentus. Tai – laiko ir pastangų klausimas, bet jei idėjai pakankamai pastangų, jei turi laiko ir nesitiki, kad tai įvyks kitą savaitę, nematau priežasčių, kodėl taip neturėtų būti. Jei mano kūnas nustotų reaguoti į čigongą, į terapijas, jei įvyktų kas nors, dėl ko stipriai pablogėtų mano būklė, tuomet gal ir ne. Bet jei viskas bus taip, kaip yra dabar, turėtų būti gerai“, – įsitikinusi Ajana.

Po bakalauro studijų Vytauto Didžiojo universitete, ISM universitete ji baigė verslo inovacijų magistro studijas, o dabar tame pat ISM yra socialinių mokslų doktorantė. Iki daktaro disertacijos gynimo A. Lolat dar liko pusantros metų.

Dar viena itin svarbi Ajanos veikla – kova dėl šunų vedlių įteisinimo. Judviejų su Justu vokiečių aviganė Mulan – pirmasis toks specialiai mokytas šuo Lietuvoje. Šie šunys dresuojami taip, kad išmokytų mąstyti ir spręsti problemas. Mulan pajunta, kai šeiminkė pradeda

J. Pažarausko ir A. Lolat vokiečių aviganė Mulan

sunkiau kvėpuoti ir atbėgusi vertina situaciją, ar viskas gerai, ramina susijaudinusią Ajaną.

Mulan moka įjungti ir išjungti šviesas vakare, paduoti reikiamus daiktus, pati išmoko parvesti Justą namo iš miesto.

Šią vokiečių aviganę laisvalaikio dresavo kinologai, dresuojantys tarnybinius šunis, tad Mulan mokyta profesionaliai.

„Bet kas iš to, kad turiu šunį, kuris gali atidaryti visas duris, stalčius, padėti man vaikščioti, pakviesti pagalbą, jei niekur negaliu su juo patekti? Lietuvoje nėra įstatymo, kuris leistų turėti šunį asistentą. Paprastai tokie šunys yra žmogaus su negalia dalis ir eina drauge visur: į teatrą, kino teatrą, ligoninę, universitetą, parduotuvę. Visur. O mūsų Mulan to daryti negali, nes čia nėra įstatymo, kuris tai leistų“, – teigė A. Lolat.

Jos šuo buvo pirmasis, specialiai parengtas dirbti su negalią turinčiais žmonėmis, o dabar jau yra penki tokie šunys. Priimti įstatymą dėl šunų vedlių trukdo sustabarėjęs kai kurių žmonių požiūris ir daugybė neatsakytų klausimų, koks tas įstatymas turėtų būti.

„Dabar kaip ir parengtas variantas, kuris turėtų įsigalioti nuo 2024 metų sausio, bet kreipėmės į Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybą, nes leidimas priimti šunį vedlį lyg ir atsiranda, bet variantai, už ką tą šunį galima išprašyti

– labai subjektyvūs. Pakaktų pasakyti, kad žmogus turi alergiją ar tiesiog bijo ir aš turėčiau išeiti.

Klausimas, kaip įveikti tas žmonių baimes, kad ir žmonės su negalia galėtų keliauti laisvai? Taip, yra alergiškų žmonių, bet jie kažkaip sugeba gyventi su medžiais ar gėlėmis ir nereikia Vilniuje visko iškirsti, tad kodėl reikia pašalinti žmogų su negalia, kuris turi šunį asistentą?" – svarbų klausimą kėlė A. Lolat.

Daug neaiškumų kyla ir siekiant atsakyti, kas turėtų finansuoti šuns vedlio mokslus, nes parengti tokius šunis visame pasaulyje kainuoja itin daug. 15-20 tūkst. eurų negalią turinčiam žmogui dažnai yra pasakiški pinigai.

Šunys vedliai išmoksta paskambinti numeriu 112, patraukti vaiką nuo lango, nes autizmo spektro sutrikimą turintys vaikai neretai nori pro jį šokti, tokie šunys gali atnešti daiktus ar parodyti kelią namo. Tai svarbūs gebėjimai, bet greta to, yra ir emocinė pagalba, nes toks šuo tampa geriausiu draugu. Savo šeimnininką jis moko pasitikėti savimi ir pasitikėti juo, nes šuniui esi pats svarbiausias pasaulyje ir jam visiškai nesvarbi tavo negalia.

Rekordo siekė drauge

A. Lolat galvoje – nuolat virtinė idėjų, ką dar nuveikti, kad gyvenimas būtų smagesnis ir turėtų daugiau prasmės. Jos energija liejasi per kraštus, o mylimasis Justas – aistringiausias Ajanos idėjų palaikytojas.

„Kai tik pradėjome su Justu draugauti, iškart prasidėjo: reikia padaryti tą, tą, tą. Mes per kelis mėnesius padarėme gal net daugiau nei kiti padaro per 10 metų – šokome parašytu, Guinnesso rekordo siekėme kartu: išėjome naktį irėjome 10 valandų Verkių regioniniame parke, mūsų vestuvės jau tuoj, nors mes nė metų drauge nepraleidome.

Justas - informatikas ir labiau paiso logikos, bet jis irgi už žinias, už pozityvius nuotykius, kai galima pažinti ir ko nors nauja išmokti. Kai kalbamės, ką norime ateityje veikti, abu balsuojame už tai, kad norime kur nors nukeliauti ir išmokti naujų dalykų“, – teigė A. Lolat.

Pernai spalį Ajana pagerino pasaulio Guinnesso rekordą, per mažiau nei 10 valandų trukusį „Svajonių žygį“ („Hike For Dreams“) Verkių ir Pavilnių regioniniuose parkuose su ramentais nuėjusi 14,5 km.

Šiuo žygiu cerebriniu paralyžiumi serganti A. Lolat norėjo priminti apie žmonių su negalia problemas ir jai tai pavyko. Ajaną pasveikino net šalies prezidentas Gitanas Nausėda.

„Po šia akcija slypi nepaprasta Ajanos asmenybė ir

ilgametė misija. Ši nuostabi jauna moteris, serganti cerebriniu paralyžiumi, ne tik siekia atkreipti dėmesį į neįgaliuosius, bet ir renka lėšas, siekdama padėti šeimoms įsigyti bei treniruoti šunis asistentus.

Su pirmuoju Lietuvoje šunimi asistentu, vokiečių avigane Mulan, Ajana ir leidžiasi į prasmingus žygius. Savo pavyzdžiu ji siekia įrodyti, kokia svarbi šuns vedlio misija judėjimo sunkumų turintiems asmenims ir koks aktualus poreikis įtvirtinti šuns pagalbininko sąvoką mūsų šalies teisės aktuose“, – feisbuke rašė prezidentas. Tačiau draugiją A. Lolat palaikė ne tik Mulan – drauge žygiavo ir Justas. Jie ėjo miškais lietingą naktį ir abu be galo džiaugėsi, kai jiems pavyko.

„Rengdamiesi žygiui darsyk pamatėme, kiek diskriminacijos Lietuvoje patiria žmonės su negalia. Tarkime, pažintiniame take pažymėta, kad jis skirtas ir negalią turintiems žmonėms, o einant tuo taku paaiškėja, kad nei vežimėliu, nei su ramentais jo nepraeisi“, – teigė Ajana, 2021 m. liepą pasiekusi ir didžiausio atstumo, įveikto su ramentais, Lietuvos rekordą – 12,64 km.

Dabar Ajana ir Justas planuoja naują žygį – nori apkeliauti Lietuvą. Šiomet to padaryti greičiausiai dar nepavyks, tad atideda planus kitiems metams. O šiomet svarbiausios bus jų vestuvės, du jaunos, veržlius ir kūrybingus žmones sujungsiančios į šeimą.

Justas Ajanai dažnai dovanoja gėlių, tuo vis dar nustebindamas mylimą moterį, bet svarbiausia dovana, kurią ji gavo – mylimojo palaikymas ir skatinimas nesustoti, kad ir ką darytų. Kai J. Pažarauskas turi laisvesnio laiko ir nevyksta golbolo treniruotės ar varžybos, abu eina į treniruoklių salę ir mankština, kad tik Ajana kuo greičiau atsistotų ant kojų.

Namuose jie daug kalbasi ir daug juokiasi. Daug svajoja ir dalijasi svajonėmis vienas su kitu. Už paralimpinio čempiono netrukus ištekėsianti Ajana ir pati svajoja tapti paralimpiete.

„Man labai patinka jodinėti, nestreniruojasi visi raumenys, leidi laiką gamtoje ir dar su gyvūnais, kurie man labai patinka. Pradėjau prieš porą metų ir vis jodinėju.

O kai apsiginsiu daktaro disertaciją, spręsiu, ar man siekti akademinės karjeros, ar vis dėlto pabandyti patekti į paralimpines žaidynes kaip jokiškai, nes dar nė vienas šios šakos Lietuvos paralimpietis nebuvo žaidynėse“, – sakė ambicinga moteris.

Ir Ajanos, ir Justo tikslai visada buvo dideli, bet jų siekdami nė vienas niekada nesustojo pusiaukelėje. Dabar tų tikslų abiem siekti – gerokai lengviau, nes šalia yra tvirtas ir patikimas ramstis.

Marius Zibolis

LEGENDA, KURIOS NEPAMIRŠIME

Paskutinės vieno geriausių draugų žinutės taip ir liko neperskaitytos. Didžiausia svajonė taip ir liko nepasiekta. Lietuvos golbolo rinktinės siela, karvedys, kelis dešimtmečius atidavęs mėgstamam žaidimui skambančiu kamuoliu, patikimas ir nuoširdus draugas Marius Zibolis (1974-2023 m.) išėjo staiga ir nelauktai, jį mylinčių žmonių širdyse atvėręs tuštumą. Tituluočiausia šalies paralimpinio sporto komanda – Lietuvos golbolo rinktinė – neteko ne tik ilgamečio kapitono, bet ir ištikimiausio sirgaliaus, kuris tikėjo bičiulių galimybėmis iš 2024 m. Paryžiaus paralimpinių žaidynių parsivežti auksą. To aukso troško ir jis pats.

Lietuvos golbolo rinktinės treneris 34 metų Klaidas Janeika rengia projektą šalies Sporto rėmimo fondui, kuriuo bandys gauti finansavimą Mariaus Zibolio tarptautiniam golbolo turnyrui rengti.

„Marius buvo golbolo žvaigždė ne tik Lietuvoje, bet ir visame pasaulyje. Jį žinojo ne vien vyrai, bet ir moterų komandos – visa golbolo grietinėlė, tad norėčiau, kad surengtume M. Zibolio vardo turnyrą, į kurį atvyktų ir vyrai, ir moterų komandos, taip pagerbdamos Marių. Jis visada buvo už švarų ir sąžiningą sportą, nors ir labai norėjo laimėti. M. Zibolis buvo geras žmogus ir visi jį

prisimena kaip nuostabią asmenybę“, – teigė vienas geriausių staiga išėjusio golbolininko draugų K. Janeika. Ilgametis Mariaus bičiulis, su kuriuo, buvo laikas, golbolininkas dalijosi vienu bendrabučio kambariu, taip pat žinomas paralimpietis Saulius Leonavičius įsitikinęs, kad M. Zibolio pavardė ir golbolas Lietuvoje yra sinonimai.

„Marius yra golbolas, o golbolas yra Marius. Pagrindinis golbolo žmogus Lietuvoje buvo jis – tikrai ne mažesnė legenda nei krepšinyje Arvydas Sabonis. Nuo tada, kai, būdamas paauglys, pradėjo žaisti, iki pat mirties Mariui

golbolas buvo visas gyvenimas.

Kai Marius pradėjo, dar buvo šokia tokia vyresniųjų karta, bet ji greitai pasitraukė. Kiek vėliau atėjo Genrikas Pavliukanecas – kita ilgametė Lietuvos golbolo žvaigždė. Bet golbolo rinktinė vis dėlto visada labiausiai sukosi aplink Marių“, – neabejojo 1996 m. Atlantos paralimpinių žaidynių 1500 metrų bėgimo bronzos medalio laimėtojas S. Leonavičius.

Nors 49 metų S. Leonavičius didžiąją karjeros dalį paskyrė bėgimui, įkalbinėjamas kambario draugo kartais lankydavo ir golbolo treniruotes. Su šalies golbolo rinktinė jis net tapo aklyjų riedulio Europos vicečempionu (2001 m.), čempionu (2007 m.) ir Pekino paralimpiniu vicečempionu (2008 m.).

Tą sausio 18-osios vakarą, kai, dėl širdies smūgio su drauge važiuodamas į parduotuvę, M. Zibolis staiga ir nelauktai atsisveikino su šiuo pasauliu, Mariaus artimas bičiulis rinktinėje G. Pavliukanecas dar išsiuntė porą trumpųjų žinučių. Nesulaukęs atsakymo į pirmąją, antrąją pasiuntė jau eidamas miegoti, linkėdamas draugui labos nakties ir tikėdamasis susisiekti ryte.

Tačiau nei kitą dieną, nei dar kitą Marius Genrikui nebepaskambino. Ankstyvas Lino Balsio, lengvaatlečio, su kuriuo tą lemtingą vakarą M. Zibolis ir G. Pavliukanecas dar netikėtai susitiko sporto salėje, skambutis sudrumstė ramų G. Pavliukaneco šeimos rytą. Pusryčiai taip ir liko nesuvalgyti, nes kąsniai strigo gerklėje.

„Kai Linas pasakė, kad Mariaus nebėra, pasiūliau jam išsiblaivyti, nes tokia neįtikėtina ši žinia man atrodė. Tik vėliau suvokiau, kad tokiais dalykais niekas nejuokauja. Aš iki šiol negaliu tuo patikėti“, – teigė 46 metų G. Pavliukanecas.

Tikėjosi papildyti kolekciją

Paskutinį savo gyvenimo vakarą M. Zibolis dar praleido Vilniaus Gerosios vilties progimnazijos sporto salėje. Toje pačioje, kurioje dabar aukštai ant sienos kabo 8-uju numeriu pažymėti jo marškinėliai.

Tuos marškinėlius, skirtus Mariui atminti, iškėlė draugai iš Lietuvos rinktinės. Salėje liko per daug su M. Ziboliu susijusių prisiminimų. Tuštumos ir žaizdų, kurias atvėrė staigi Mariaus netektis, dar niekas neužgydė.

Per paskutinę treniruotę M. Zibolis ir G. Pavliukanecas sutikę maratono bėgiką, buvusį Lietuvos aklyjų sporto federacijos prezidentą 47-erių L.Balsį nepiktai žodžiais pasikandžiojo.

„Ar Paryžiui rengiesi?“ – paklausė golbolininkai trejų

olimpinių žaidynių dalyvio L. Balsio. „O jūs?“ – nusijuokė šis. „Na, taip, senas arklys vagos negadina“, – atsikirto Lietuvos golbolo rinktinės veteranai.

Nors dėl kelio traumos, vėliau jį lydėjusios operacijos bei nuolatinio skysčio rinkimosi, M. Zibolio treniruotės buvo ribotos ir po 2020 m. Tokijo paralimpinių žaidynių jis buvo priverstas praleisti Europos bei pasaulio čempionatus, Marius dar labai tikėjosi nuvykti į Paryžių ir ten laimėti auksą.

Paralimpinio čempiono titulo labiausiai stigo ilgamečio rinktinės kapitono dosjė.

1998 m. pasaulio čempionate Madride M. Zibolis su Lietuvos golbolo rinktinė laimėjo bronzą. 2000-aisiais iš Sidnėjaus jis grįžo su paralimpiniu sidabru. 2001 m. Vengrijoje tapo Europos, 2002 m. Brazilijoje – pasaulio vicečempionu.

2006-aisiais Lietuvos golbolo rinktinė, kurioje buvo ir M. Zibolis, JAV laimėjo pasaulio, o 2007-aisiais Turkijoje – Europos auksą. 2008 m. Pekino paralimpinės žaidynės lietuviai vėl iškovojo sidabrą. 2009 m. senojo žemyno čempionate Vokietijoje ir 2010-ųjų pasaulio čempionate Jungtinėje Karalystėje – auksą.

2011 m. Europos čempionate Danijoje M. Zibolis su Lietuvos rinktinė tapo Europos vicečempionu. 2012 m. Londono žaidynėse užėmė ketvirtąją vietą.

2013 m. Turkijoje ir 2017 m. Suomijoje lietuviai vėl tapo Europos čempionais, 2015 m. Lietuvoje laimėjo Europos čempionato bronzą. Su bronzą Lietuvos rinktinė grįžo ir iš 2020 m. Tokijo paralimpinių žaidynių. Tačiau, kai 2016 m. lietuviai golbolininkai Rio de Žaneire laimėjo auksą, M. Zibolis, kaip tyčia į rinktinę nebuvo pakviestas.

Paskutinė Mariaus treniruotė neatrodė kuo nors išskirtinė. Nors dėl kojos bėdų ir jis pats, ir po pasaulio čempionato Portugalijoje atsigaujančios rinktinės žaidėjai treniravosi ne itin intensyviai, M. Zibolis niekada gyvenime nėra dėl ko nors skundęsis.

Rinktinės bičiuliai tik pasišaipydavo iš Mariaus, kad važiuojant į varžybas nereikia imti jokių vaistų, nes visą vaistinę vežasi M. Zibolis. Jo krepšyje ištis būdavo ir tepalų, ir visų reikalingų vaistų, nes ilgametį rinktinės kapitoną traumos persekiojo visą karjerą.

„Net nežinau, kodėl jam taip nesisekė. Ir regėjimą jis prarado per nelaimingą atsitikimą, nes iki tol dar šiek tiek matė. Pamenu ir dar vieną nelaimingą atsitikimą, kai mokykloje koją susilaužė, nes sporto salėje kartimi pakilęs į palubes, leisdamasis žemyn pasileido ir nukrito. Net apmaudu, kad tokį gerą žmogų taip persekiojo nelaimės“, – teigė S. Leonavičius.

Marius Zibolis

Po paskutinės treniruotės atsisveikinęs su bičiuliais, Marius paskambino draugei, prašydamas pavežti iki parduotuvės, bet namo savo kojomis jau nebegrižo.

Komanda stengsis ir dėl draugo

Koks buvo Marius? Visų, jį pažinusių, atsakymas vieningas. Pirmiausia – geras žmogus ir geras draugas. Patikimas. Nuoširdus. Paprastas. Atsakingas.

S. Leonavičius, L. Balsys, G. Pavliukanecas su M. Ziboliu buvo pažįstami mažiausiai tris dešimtmečius. Kadaise jie visi gyveno ir viename bendrabutyje, kurio kambarį savo darbuotojams skirdavo tuometis Aklųjų kombinatas Vilniuje.

Ant Mariaus rankų augo G. Pavliukaneco duktė – dabar 15 metų Eva. „Jei reikėdavo kur išbėgti, paprašydavome Mariaus prižiūrėti dukterį. Pamenu, kaip gražiai jie žaisdavo. Eva neva blynus Mariui kepdavo ir dėdavo įvairius valdymo pultus į stiklinę spintelę, įsivaizduodama, kad kiša juos į orkaitę. Iki šiol Marius ir Eva buvo labai artimi.

Po atrankinių varžybų į Tokijo žaidynes, kurios vyko JAV, Marius Evai parvežė lauktuvių – kelis pakus amerikietiško sausų pusryčių. Prisdėjo jį į kuprinę, ši išsipūtė ir netilpo į rankinio bagažo dėtuotę lėktuve. Stiuardės viena net pakelti tos kuprinės negalėjo, bet šiaip ne taip nutempė padėti kažkur kitur“, – pasakojo G. Pavliukanecas.

Tad žinia apie M. Zibolio netektį ne tik pačiam Genrikui –

visai jo šeimai – buvo pribloškianti ir parbloškianti.

„Man tai – tragedija. Sėdėjau ir ilgai galvojau – niekaip negalėjau prisileisti tos minties, kad Mariaus nebėra. Negalėjau su tuo susitaikyti, to priimti. Greičiau patikėčiau, kad koks televizijos bokštas nuvirto nei, kad Marius mirė“, – sakė G. Pavliukanecas.

Ilgą laiką Genriką buvo apėmusi apatija, prasidėjo miego sutrikimai. G. Pavliukanecas net kreipėsi į medikus, nes kelias savaites niekaip negalėjo užmigti. Jei ir užmigdavo, prabusdavo, o mintys apie Marių pačios braudavosi į galvą.

„Matyt, per ilgai drauge sportavome, per ilgai buvome bičiuliai, kad galėčiau lengvai paleisti. Pirmieji pradėjome Lietuvos golbolo žygį pasaulyje – Marius truputėlį anksčiau, paskui ir aš prisidėjau.

Man taip liūdna, kad neišsipildė jo svajonė – Marius dar norėjo Paryžiuje iškovoti paralimpinį aukso medalį. Bet viskas staiga nutrūko. Tad dabar turime pasistengti ir dėl jo – tikiu, kad iš viršaus Marius mus stebi“, – sakė G. Pavliukanecas.

Kovojo iki paskutinių sekundžių

Dabartinis golbolo rinktinės treneris K. Janeika su M. Ziboliu susipažino dar būdamas studentas, kai tuomečiame Vilniaus pedagoginiame universitete studijavo kūno kultūrą, o laisvalaikiu treniruodavo rankininkus toje pat salėje, kurioje sportavo ir

golbolininkai.

Marius ir Klaidas greitai susibičiuliavo, drauge ėmė lankytis studentiškuose vakarėliuose, linksmintis naktiniuose klubuose, keliauti.

K. Janeika su šypsena mena, koks azartiškas M. Zibolis būdavo vandens pramogų parkuose ir kaip norėdavo šliuožti nusileidimo kalneliais.

„O aš tai plaukti nemoku. Bet Marius nušliuožia ir vėl nori kilti aukštyr šliuožti – aš turėdavau jį lydėti. Kartais ir pats nušliuoždavau, bet didelio malonumo nejausdavau. M. Zibolis labai azartiškai darė tai, kas jam patiko“, – prisiminė bičiulio netekęs K. Janeika.

Marius azartiškai, iš visos širdies ir golbolą žaidė. Nors buvo linksmas ir niekada nesukiužęs, dėl nesėkmių aklyjų riedulio aikštėje skaudžiai išgyvendavo.

„Ir niekada nepasiduodavo, nors būdavo aišku, kad tikrai pralaimėsime, kad per paskutines keliolika sekundžių kelių įvarčių neatmušime. Bet jis niekada nenuleisdavo rankų ir visada žaisdavo iki galo.

Jis buvo komandos variklis, komandą užkurdavo iš vidaus. kažkas kitas dabar turės tapti tuo varikliu, nes tokio dabar komandai labai trūksta. Jei būtume turėję Marių, kuris mus užvesdavo, gal pasaulio čempionate pernai Portugalijoje būtume buvę ne ketvirtai, o bronzą laimėję. Gal – net ir auksą, nes tikrai neblogai žaidėme“, – svarstė G. Pavliukanecas.

Niekada neatsisakydavo padėti

M. Zibolio visas gyvenimas buvo tarsi sūpynės – aukštyr žemyn, aukštyr žemyn.

Mariui buvo trylikai, kai vasarą gimtuosiuose Bartninkuose Vilkaviškio rajone pjaudamas virvę peiliu pataikė į tada dar sveiką kairę akį. M. Zibolis turėjo įgimtą glaukomą – ligą, kuomet akies viduje padidėja spaudimas. Bet iki tol ta kaire akimi dar matė tiek, kad būtų nuo nieko nepriklausomas.

„Kol dar mačiau, man grėsė apakti nuo stipresnio smūgio, tarkime, gavus kamuoliu į galvą, tad dėl to medikai draudė sportuoti. Bet, kai dėl nelaimės, ir taip apakau, tokios grėsmės neliko. Kaip tik tada mokyklos golbolo komandai ėmė stigti žaidėjų, tad treneris pakvietė prisidėti mane. Žaisti pradėjau dar su siūlėmis akyje“, – viename paskutinių savo interviu prisiminė M. Zibolis, regėjimą atėmusią nelaimę priėmęs kaip galimybę sportuoti, o ne kaip tragediją.

Iki tol golbolo jis negalėjo žaisti, nes dėl spaudimo akyje grėsė apakti.

Tais 1988-aisiais prasidėjo įspūdinga neregio suvalkiečio

karjera golbole. Jis mokėsi ne tik iki tol nepažinto žaidimo taisyklių. Marius iš naujo mokėsi ir prisitaikyti paprasčiausiose kasdienėse situacijose. Jis nenorėjo būti nuo ko nors priklausomas, tad greitai atsisakė klasės draugų pagalbos ir ėmėsi tvarkytis pats, nors tekdavo gydytis žaizdas, gautas kur nors atsitrenkus ar pargriuvus.

Mariui buvo vos penkiolika, kai jį pastebėjo ir pakvietė prisidėti Lietuvos golbolo rinktinė. Rinktinei jis atstovavo daugiau kaip tris dešimtmečius. Apie 20 metų, su viena kita pertrauka, M. Zibolis buvo rinktinės kapitonas. Nors keitėsi žaidėjai – senbuviai traukdavosi, o juos keisdavo jaunimas, Marius visada atrodė lyg uola – nepajudinama ir amžina.

M. Zibolis visuomet buvo trenerių ramstis. Vienas darbščiausių. Vienas labiausiai užsispyrusių. Skrupulingas. Patyręs ir galintis staigiai priimti gerus sprendimus. Turintis puikią atmintį, tad galintis išvardyti savo ir komandos statistiką bet kuriose varžybose.

Tačiau paralimpiniame Tokijuje Lietuvos golbolo rinktinės kapitono raištį M. Zibolis ryšėjo paskutinį kartą. Po šių žaidynių veteranas kapitono pareigas be nuoskaudos perdavė Nerijui Montvydui.

Į Tokiją M. Zibolis išvyko nesijausdamas itin gerai. Jam skaudėjo kairįjį kėlį, bet skausmą slopino noras žaisti ir specialus šildantis tepalas. Kantrus ir užsispyręs rinktinės kapitonas žaidė sukanęs dantis.

Tokijuje ne viskas sekėsi, lietuviai slidinėjo ant šlapių arenos grindų, bet viena tituluočiausių paralimpinių žaidynių komandų vis tiek neliko tuščiomis ir išplėšė bronzą.

Grįžęs namo, M. Zibolis nukeliavo pas medikus. Šių išvada buvo aiški: jei nori sportuoti toliau, golbolininkas privalo gulti ant operacinio stalo, mat atšokusi blauzdikaulio kremzlė. Po Tokijo žaidynių, kai Lietuvos golbolo rinktinė jau rengėsi 2021 m. Europos čempionatui, Marius mąstė apie operaciją.

Rinktinė tąsyk Turkijoje tapo Europos čempione, o, pasiramščiuodamas ramentais, Marius ją sveikino oro uoste.

Jis pats dar ilgai negalėjo žaisti pamėgto golbolo – kol komanda šlifavo žaidimą aikštėje, M. Zibolis dirbo individualiai, stiprindamas operuotą koją. Prireikė pusmečio, kol veteranas galėjo grįžti į aikštę, bet ir tada ne viskas ėjosi taip, kaip planavo – tą koją vis dar skaudėdavo, joje kaupėsi skysčiai.

„Net nežinau, kodėl Mariui taip nesisekė dėl traumų. Aš pats per visą karjerą patyriau tik vieną kitą, o Marių nuolat

Marius Zibolis

kas nors persekiojo. Ir koronavirusu jis sirgo du kartus – tai irgi, matyt, turėjo reikšmės jo sveikatai“, – atsakymų, kodėl vienas geriausių bičiulių išėjo taip staiga, vis dar ieško G. Pavliukanecas.

Tačiau, kad ir kaip dažnai susidurdavo su nesėkmėmis, kad ir kiek išbandymų patirdavo, M. Zibolis niekada nepasidavė, vis stodavosi ant kojų ir toliau neinkšdamas siekdavo savo tikslų. Jis būdavo ramus ir tvirtas, pats kitiems tapdamas ramsčiu ir paguoda.

Mariaus gerumas buvo platus lyg vandenynas, o širdis – tokia didelė, kad vietos joje visiems užtekdamo.

„Kad ir kokios pagalbos prašydavai, Marius niekada neatsakydavo. Nepažįstu daugiau žmonių, kurie visada sako „taip“, jei tik ko paprašai. Nesvarbu, kas tai būtų. Marius visada rasdavo laiko padėti ir niekada neieškodavo pasiteisinimų, kodėl negali to padaryti“, – sakė G. Pavliukanecas.

Ačiū, Mariau, sako visa sporto bendruomenė. Ačiū, kad buvau, esi ir liksi visų atmintyje. Kad liksi istorijos metraščiuose ir mūsų širdyse. Ačiū už stebuklą tave pažinti ir būti šalia tavęs. Mestavęs niekada nepamiršime!

Laimėjimus sunku suskaičiuoti

Marius Zibolis Lietuvos golbolo rinktinėje debiutavo 1990 metais. Lietuvai atstovavo 5 paralimpinėse žaidynėse, 6 pasaulio čempionatuose ir 10 Europos čempionatų.

SVARBIAUSI M. ZIBOLIO LAIMĖJIMAI SU LIETUVOS RINKTINE:

2020 m. Tokijo paralimpinėse žaidynėse – **3 vieta;**
2019 m. Europos čempionate (Vokietija) – **3 vieta;**
2019 m. pasaulio IBSA žaidynės (JAV) – **1 vieta;**
2018 m. pasaulio čempionate (Švedija) – **4 vieta;**
2017 m. Europos čempionate (Suomija) – **1 vieta;**
2015 m. Europos čempionate (Lietuva) – **3 vieta;**
2015 m. pasaulio žaidynėse (Pietų Korėja) – **1 vieta;**
2014 m. pasaulio čempionate (Suomija) – **4 vieta;**
2013 m. Europos čempionate (Turkija) – **1 vieta;**
2012 m. Londono paralimpinėse žaidynėse – **4 vieta;**
2011 m. Europos čempionate (Danija) – **2 vieta;**
2010 m. pasaulio čempionate (Jungtinė Karalystė) – **1 vieta;**
2009 m. Europos čempionate (Vokietija) – **1 vieta;**
2008 m. Pekino paralimpinėse žaidynėse – **2 vieta;**
2007 m. Europos čempionate (Turkija) – **1 vieta;**
2006 m. pasaulio čempionate (JAV) – **1 vieta;**
2005 m. Europos čempionate (Belgija) – **5 vieta;**
2004 m. Atėnų paralimpinėse žaidynėse – **9 vieta;**
2002 m. pasaulio čempionate (Brazilija) – **2 vieta;**
2001 m. Europos čempionate (Vengrija) – **2 vieta;**
2000 m. Sidnėjaus paralimpinėse žaidynėse – **2 vieta;**
1998 m. pasaulio čempionate (Ispanija) – **3 vieta;**
1997 m. Europos čempionate (Švedija) – **4 vieta.**

REGĖJIMO NEGALIA BĖGIKEI ATVĖRĖ KELIUS Į PASAULĮ

Galimybės, kurias, matyt, praleido tuomet, kai dar neturėjo negalios, Sigita Markevičienė (60 m.) vėliau sėmė rieškučiomis. Tą akimirką, kai suprato, kad daugiau niekada nematys, ji norėjo tik užsidaryti savo kiaute ir nuskęsti juodoje neviltyje, bet paskui atitoko, žingsnis po žingsnio išmoko vaikščioti ir bėgti, išmaišė pasaulį bei buvo įrašyta į sporto metraščius: talentingos neregės Lietuvos bėgikės per paralimpines žaidynes 2000 metais Sidnėjuje pasiekti pasaulio rekordai keliolika metų buvo nepajudinami. Penkerių paralimpinių žaidynių dalyvė, 6 paralimpinių medalių laimėtoja negyvena buvusios šlovės prisiminimais, bet iki šiol sportuoja, o jos ilgametis treneris ir bendražygis tapo ir Sigitos anūkų treneriu.

S. Markevičienės gyvenimas – tarsi Pelenės istorija, kai kukli mergaitė iš Upytės kaimo Panevėžio rajone pakliuvo į regėjimą atėmusią automobilio avariją, turėjo vėl išmokti atlikti net paprasčiausius buitines darbus, pasirūpinti ne tik savimi, bet ir mažamete dukterimi, tačiau nepasidavė ir tapo paralimpinio sporto žvaigžde. „Esu laiminga moteris, – neslėpė buvusi lengvaatletė, – nes sveikata gera. O kai sveikatos yra, tai ir laimė šalia.“ Dabar ji džiaugiasi mažais stebuklais: anūkų juoku ir jų sportiniais laimėjimais, svarbiais ir ne tokiais reikšmingais vaidmenimis Panevėžio neregų ir silpnaregių dramos studijoje „Arka“, pavasarėjančiais orais ir mylimu vyru šalia, kuris niūresnę dieną praskaidrina dainomis bei nuolat palaiko draugiją bėgdamas šalia Sigitos.

Į sportą – tik po avarijos

S. Markevičienės kelias į šlovę prasidėjo nuo tragiškos nelaimės, kai tada Upytės paroduotuvės vedėja dirbusi Sigita po darbo su draugais važiavo namo. Priešpriešinės šviesos apakino vairuotoją, šis metėsi į kelkraštį ir automobilis virto. Į šalia vairuotojo sėdėjusios Sigitos galvą pažiro priekinio stiklo šukės.

Tą 1985 metų gegužės 13-ąją Sigitai buvo vos 23-eji. Jos šeimoje jau augo ketverių metų duktė Gintarė, o būsimosios lengvaatletės gyvenimas buvo aiškus ir tapęs rutina.

Sužeista moteris pateko į Panevėžio ligoninę, kur medikai suskubo operuoti jos akis – norėjo ir galvą, nes manė, kad žaizdos grėsmingos gyvybei, bet iš Kauno atskubėję labiau patyrę medicinos profesionalai kolegas laiku sustabdė.

„Būtų dar ir galvą išmėsinėję, nes jau buvau parengta

operacijai. Ir prie akių per anksti prilindo – dabar gal nors kiek matyčiau, tačiau jau buvo per vėlu, tad yra, kaip yra“, – S. Markevičienė seniai nekeikia likimo.

Tačiau keikė tada. Neviltis atrodė tamsi kaip bedugnė, kai atmerkusi akis suprato, kad nieko nemato.

„Atrodė, kad viskas, mano gyvenimas baigtas – norėjau atiduoti visus savo daiktus, drabužius, nes maniau, kad daugiau niekur niekada neisiu, tik gulėsiu lovoje“, – prisiminė Sigita.

Tačiau po pusantro mėnesio lovoje ji vėl atsistojo ant kojų ir vėl pradėjo mokytis gyventi. Negalią gavusią moterį greitai susirado Panevėžyje sovietmečiu veikusio kombinato atstovai ir išsiuntė į darbo ir reabilitacijos stovyklą Kretkampyje Šakių rajone.

Sigita ten ne tik lankė reabilitacijos užsiėmimus, mokėsi Brailio rašto ir orientuotis aplinkoje, bet ir paprasčiausių buitinių darbų, maisto gaminimo bei amato – kombinatas tada gamino laikiklius užuolaidoms, kuriuos rankomis surinkdavo neregiai.

Kretkampyje Sigita susipažino su kitais aklaisiais ir suprato, kad jų gyvenimas taip pat gali būti pilnas nuotykių. Ten, mokydamasi gyventi nieko nematydama, S. Markevičienė susimąstė, kad galėtų ir sportuoti.

Dar mokydamasi mokykloje Sigita buvo patraukusi Panevėžio sporto internato kažkurio trenerio dėmesį ir šis kvietė pabandyti sportuoti rimčiau, bet tam, kad patektų į internatą, reikėjo laikyti šuolio į tolį, bėgimo ir kamuolio metimo įskaitas.

„Su šuoliu ir bėgimu viskas buvo gerai, bet kamuoliuko nemokėjau mesti, nes buvau kairiarankė, o tais laikais buvo draudžiama ką nors daryti kaire ranka, tad sportininke tada taip ir netapau“, – pasakojo S.

Sigita Markevičienė šalia savo apdovanojimų muziejuje

Markevičienė.

Tačiau praradusi regėjimą Sigita pradėjo bėgioti. Nors kombinate ji buvo namudininkė – dirbdavo iš namų, į kuriuos jai surinkti atveždavo užuolaidų laikiklių dalis, įmonėje veikė sporto skyrius. Atletiška moteris pabandė bėgti rudens krose tame pat Kretkampyje ir nuo tada ėmė rimčiau treniruotis.

Nežinojo, ar turės savo vedlį

S. Markevičienės sportinio kelio pradžia nebuvo paprasta. Nuo Upytės, kurioje gyveno su mama, seserimis ir mažamete dukterimi – su vyru Sigita jau buvo išsiskyrusi, – iki Panevėžio yra keliolika kilometrų. Tam, kad galėtų bėgti, visiškai nematančiai moteriai reikalingas vedlys, tad ji sėsdavo į autobusą ir treniruotis važiuodavo į Panevėžį. Arba tuometis treneris Gintaris Audickas atvykdavo pas ją, kad abu pabėgiotų. Bet savo vedlį moteris turėdavo ne visada.

„Pradžioje buvo labai sunku, nes vis ieškodavau, kas galėtų su manimi bėgti. Prašydavau tai vieno, tai kito, atsirado tokia moteris, bet paskui išėjo į motinystės atostogas, vėl likau viena, teko ieškotis naujo vedlio“, – prisiminė daugkartinė paralimpinė prizininė.

Neaišku, kaip būtų susiklosčiusi S. Markevičienės sportinė karjera, jei vienu kombinato sporto metodininkų nebūtų tapęs rankininkas Sergejus Sokolovas. Jis tapo ne tik

Sigitos treneriu bei vedliu, bet ir tokiu lyderiu, kuris trasomis ne tik vedė bėgikę, bet ir gebėjo praplėsti jos galimybių ribas.

S. Sokolovas buvo tas žmogus, kurio padedama S. Markevičienė iškovojo visus svarbiausius savo apdovanojimus.

Jie dalyvavo 1992 m. Barselonos, 1996 m. Atlantos, 2000 m. Sidnėjaus ir 2004 m. Atėnų vasaros bei 1994 m. Lilehamerio žiemos paralimpinėse žaidynėse.

Jau darbo su S. Sokolovu pradžioje Sigitos rezultatai ėmė žaibiškai kilti. Tiesa, po metų ar dvejų bendro darbo S. Markevičienė dar nebuvo aiški Lietuvos paralimpinės rinktinės lyderė. Juolab kad ta paralimpinė rinktinė, atkūrus nepriklausomybę, dar tik formavosi.

Ilgai nebuvo aišku, ar Sigita vyks į 1992 m. Barselonos žaidynes, tačiau talentinga bėgikė įvykdė normatyvus ir laimėjo papildomą atrankos kovą dėl vietos rinktinėje, tad buvo patvirtinta kaip paralimpinės komandos kandidatė.

„O tada prasidėjo kita linksmoji dalis: man vieta rinktinėje yra, bet mano lyderiui – ne. Viena bėgti aš negaliu, tad iš pradžių sakė, kad Sergejus gal galės atvykti autobusu su žiūrovais, paskui aiškino, kad nieko tokio, jei bėgsiu su lyderiu ispanu, bet galiausiai atsirado vieta ir S. Sokolovui – tik jam reikėjo skubiai susitvarkyti leidimą išvykti.

Tais laikais dėl leidimo dar reikėjo skristi į Maskvą.

Sergejus grįžo likus gal kelioms dienoms iki išvykimo į žaidynes – jau nesitikėjau, kad Barselonoje bėgsime drauge“, – sakė S. Markevičienė.

Po finišo pabiro ašaros

O Barselonoje, kai jau per vargus abu išvyko, Sigitai užaugo sparnai. Ji jautėsi tarsi atsidūrusi kitame pasaulyje: iš už geležinės uždangos ką tik ištrūkusios Lietuvos sportininkę kerėjo viskas – kvapai, iškilminga atmosfera, gaudžiančios paralimpinio stadiono tribūnos. „Dar tas jausmas, kad pirmą kartą dalyvauju tokio lygio varžybose – nei įtampos dėl atsakomybės, nei pergalių skonio dar nebuvau pajutusi. Tai buvo mano pirmoji kelionė į užsienį – taip laisva viskas atrodė, maistas kitoks buvo. O dar pasididžiavimas, kad mes pirmieji nepriklausomos Lietuvos sportininkai“, – S. Markevičienė iki šiol mena tą nepaprastą jausmą.

Universali bėgikė buvo pasirengusi dalyvauti ir sprinto, ir vidutinio nuotolio rungtyse. Ji bėgo 200 metrų ir buvo ketvirta, 400 m distancijoje iškovojo bronzą, o 800 m, 1500 m ir 3000 m rungtyse – sidabrą.

„Barselonoje pirma rungtis buvo 1500 m. Bėgimas – vakare, žmonių stadione daugybė, visi ploja. Vaikštau sutrikusi ir sakau Sergejui, kad nebenoriu bėgti, noriu tik verkti. O jis man ramiai: „Sigita, kaip pasirengėme, taip ir prabėgsime.“ Bėgame ir pagal bėgimą jaučiu, kad lyg ir dėl kažko kovojame.

Sergejus klausia: „Ar dar gali pridėti?“ Aš galvą linkt. Jis vėl: „Dar gali?“ Mąstau: Dieve, gal kokia ketvirta būsiu?! Apie medalį nesvarsčiau, bet labai norėjau būti bent jau ne paskutinė. Atbėgame, o jis: „Antri.“ Man tik ašaros pradėjo byrėti. Ar tikrai? Tikrai – antri“, – pasakojo S. Markevičienė.

1996 m. Atlantoje jau viskas buvo kitaip. Pirmiausia dėl to, kad kone paralimpinų žaidynių išvakarėse buvo pranešta, jog, kitaip nei Barselonoje, šiose žaidynėse visiškai akli bėgikai neturės atskiros grupės – turės bėgti drauge su silpnaregiais. Bus vertinamas bendras šių grupių rezultatas.

„Tada man buvo psichologinė trauma – buvo labai skaudu. Mes, neregiai, bėgame su vedliu, laikydami už virvės, kuri turi būti ne ilgesnė kaip pusė metro ir būtinai turime užsidėti nepermatomus akinius.

Pamenu, rengiamės varžyboms, teisėjai tikrina tuos mūsų akinius, o kažkoks vyras stebisi: „Jie gal iš jūsų tyčiojasi – bėgate su silpnaregiais, kurie nors kažkiek mato, visų rezultatus vertina vienodai, bet jus tikrina, kad tikrai nieko nematytumėte!“ – sakė S. Markevičienė.

Bet, nepaisant pribloškiančių pasikeitimų, Atlantoje Sigita iškovojo dar du bronzos medalius: bėgdama 1500 m ir 800 m. Šiose žaidynėse S. Markevičienė dalyvavo ir 100 m bėgime, bet šios rungties varžybos trukdė vidutinio nuotolio rungtims, todėl per jas lietuvė neieškojo visų jėgų.

2000 m. Sidnėjuje medalių jau nebuvo, bet buvo visiškai nematančių sportininkų pasaulio rekordai, kuriuos S. Markevičienė pasiekė bėgdama 1500 m (4 min. 58,07 sek.) ir 5000 m (20 min. 05,81 sek.). Tie lietuvės rekordai buvo neįveikti keliolika metų.

„Visi mano rezultatai – ir Sergejaus nuopelnas. Trasoje jis buvo mano akys ir viską pasakinėdavo, ragindavo nepasiduoti. Jis sakydavo: „Pagalvok, kaip man sunku su tavimi bėgti – žinau, kaip pats jaučiuosi ir ką galiu, bet kaip jautiesi tu? Ar dar gali pridėti, ar negali?“, – teigė S. Markevičienė.

Grįžo mėlynomis kojomis

Pažintis su S. Sokolovu Sigitai – tarsi Dievo dovana. Jis niekada nevertė bėgikės dirbti iki išsekimo, nereikalavo bėgti net tuomet, kai kojos neklausė. S. Markevičienės žodžiai: „Man šiandien nesibėga“ treneriui būdavo signalas imtis ko nors kito.

„O yra trenerių, kad jei nesibėga, varo dar daugiau bėgti. Tada ir psichologiškai palūžta žmogus. Mes su Sergejumi

Sigita Markevičienė ir Sergejus Sokolovas

Sigitos Markevičienės apdovanojimai

visada bendravome labai gražiai, nors darbas su manimi jam buvo didelis iššūkis. Studijuodamas tuomečiame Lietuvos valstybiniame kūno kultūros institute S. Sokolovas mokėsi dirbti su sportininkais, bet nesimokė dirbti su neregiais.

Mums ne tik bėgti reikėdavo – drauge darėme ir įvairius pratimus: turėjo man viską parodyti ir išaiškinti. Dirbdamas su manimi jis irgi mokėsi kaip pasakyti, kaip paaiškinti, kur koją statyti, koks sulenкто kelio kampas turėtų būti“, – sakė S. Markevičienė.

Treneris ir neregė auklėtinė komanda buvo visur ir visada. Net tuomet, kai abu ryžosi didžiausiai gyvenimo avantiūrai dalyvauti parolimpinėse žiemos žaidynėse 1994 m. Lilehameryje, kurias S. Markevičienė iki šiol mena su siaubu.

Į tas žaidynes turėjo vykti moteris ir vyras iš Lietuvos. Kadangi negalią turinčių sportininkų žiemos šakose beveik nebuvo, per varžybas Ignalinoje tarp savamokslių slidininkų padaryta atranka, kurią laimėjo S. Markevičienė ir Saulius Leonavičius.

„Slidinėti pramokau dar matydama, o prieš tą atranką pirmąkart atsistojau ant slidžių kaip neregė – atsirado galimybė vykti į žiemos žaidynes, tad nutarėme pabandyti ir pavyko laimėti atranką. Bet to, kas vyko Lilehameryje, net baisiausiame sapne nebuvau sapnavusi.

Jei būčiau mačiusi, kokie ten kalnai, nuo kurių man reikėjo nušliuozti, gyvenime aš ten nebūčiau šliuozusi. Švilpia ausyse kai nuo tų kalnų leidiesi. O prieš tai mums sakė, kad tikrai bus ne tos pačios trasos kaip sveikiesiems, jūs šliuosite lygumomis, kalnų nebus.

Bet kai mus atvežė ir Sergejus pamatė, už galvos susiėmė: buvo labai baisu, nors man dar nesakė – tik paskui sužinojau, – kad tas kalnas buvo kaip 15 aukštų namas“, – sakė S. Markevičienė.

Ji baigė trasą mėlynomis kojomis ir visam laikui

atsižegnojo nuo siekio dalyvauti žiemos žaidynėse.

„Griuvau daug kartų, bet man gerai baigėsi – viena vokitė taip griuvo, kad reikėjo net koją amputuoti. Buvo nejuokinga, nes mes į tas žaidynes nuvykome visiškai nepasirengę. Trasos net negalėjau nebaigti, nes kitaip kalnuose būčiau likusi. Su Sergejumi drauge ir griuvome, ir kėlėmės“, – teigė S. Markevičienė.

Anūkus paviliojo rankinis

Nors prabėgo daugiau kaip trys dešimtmečiai nuo pažinties pradžios, su S. Sokolovu parolimpinė prizininkė vis dar laksto krosus, draugiją kartais jai palaiko ir vyras Arvydas, o, kai neturi vedlio, Sigita prasibėga bent ant bėgimo takelio.

Kitąmet Sigita ir Arvydas švęs savo santuokos 30-metį. O švęsti yra ką, nes vyras visus tuos metus buvo patikimas žmonos ramstis.

Susipažino juodu Klaipėdoje, kai ten abu atvyko iš Panevėžio paminėti Baltosios lazdelės dienos, skirtos priminti apie žmonių su regėjimo negalia problemas.

„Reikėjo nusitrenkti net į uostamiestį, kad užsimegztų pažintis, nors gyvename tame pat Panevėžyje“, – juokėsi Sigita.

Meniškos prigimties tada dar silpnaregis, o dabar regėjimą dėl ligos jau praradęs gitaristas ir dainininkas jau tituluotą sportininkę patraukė savo nuoširdumu.

Bendrų vaikų Sigita ir Arvydas nesugyveno, tačiau jų šeimoje niekada nestigo vaikiško juoko: lyg savais anūkais Arvydas rūpinosi žmonos dukters Gintarės berniukais: Ažuolu (19 m.), Radvilu (16 m.) ir Kerniumi (11 m.).

Visų jų treneris, kaip ir močiutės, buvo S. Sokolovas, tačiau berniukai ne bėgiojo, o žaidžia rankinį.

Dabar anūkų laimėjimai labiausiai šildo tituluotos močiutės širdį, kurios kraityje – ne tik parolimpiniai apdovanojimai, bet ir pasaulio (1994 m.) auksas bei galybė Europos čempionės medalių.

Sportas ilgus metus buvo jos gyvenimas, jis atvėrė kelius į pasaulį ir užkėlė S. Markevičienę į olimpą. Legendinė Lietuvos paraatletė savo žiniomis kartais vis dar dalijasi su kitais ir, paprašyta, moko moteris mankštintis.

Greta sporto, kuris ir pačiai neleidžia sustingti, yra vaidyba „Arkos“ studijoje – ši širdžiai miela veikla taip pat vis praskaidrina kasdienybę.

Sigita visą gyvenimą viską darė ne dėl to, kad reikia, o dėl to, kad norisi. Net ir sportuoti pradėjo ne dėl rezultatų, o dėl savęs ir geresnės sveikatos.

„O paskui jau – viskas savaime, – juokėsi buvusi lengvaatletė. – Matyt, taip buvo lemta.“

Reimeda Bučinskytė

REIMEDA BUČINSKYTĖ: DĖL NEGALIOS MANE BUVO LENGVIAU KONTROLIUOTI

Trys ilgos paros užrakintame kambaryje, atimtas neįgaliojo vežimėlis, psichologinis spaudimas. Tai – judėjimo negalią turinčios šiaulietės Raimedos Bučinskytės santykių su partneriu patirtis, išgyventa prieš dešimtmečius, bet visam gyvenimui įsirėžusi į atmintį. Papasakoti savo istoriją Raimeda ryžosi norėdama atkreipti visuomenės dėmesį į problemą – smurtą prieš negalią turinčius jos narius, kurie ne retai negali apsiginti, neranda išeičių savo gyvenimuose.

Šiandien Raimeda Bučinskytė yra Lietuvos paralimpinės rinktinės šaulė, aktyvi Rotary klubo „Harmonija“ narė. Šiaulietė pati užaugino dukrą, tapo sėkminga, savimi pasitikinčia moterimi, įkvepiančiu pavyzdžiu.

Nors Raimeda, atverdama širdį, net sugeba nusišypsoti, bet jos veidas tuoj pat vėl surimtėja. Sportininkė žino, kad negalią turinčių moterų, savo kailiu patiriančių jos asmeninę istoriją, yra daug.

Viskas prasidėjo prieš daug metų, kai Raimeda, būdama paauglė, pateko į avariją ir atsidūrė neįgaliojo vežimėlyje. Gyvenimui apvirtus, mergina keletui metų užsisklendė savyje. Daug laiko prireikė, kad Raimeda įveiktų vidinius demonus, susitaikytų su nauja realybe, bet jai tai pavyko. Šiaulietė nusprendė baigti vidurinę mokyklą, kurią metė po avarijos. Ji pradėjo lankyti vakarinę mokyklą, susitikti su draugais, įsitraukė į kitas veiklas. Raimedos gyvenime atsirado partneris.

„Iš pradžių jis man buvo labai geras, dėmesingas ir rūpestingas. Tačiau vėliau prasidėjo kabinėjimasis, žeminimai ir aiškinimai, kad elgiuosi ne taip. Na, pavyzdžiui, jeigu susiruošdavau praleisti vakarą su draugais, tai jis man aiškino, kad aš nesidažyčiau ir čia pat dar pradėdavo žerti įtarimus, kad noriu patikti kažkam kitam.

Iš pradžių aš net nesuprasdavau, kad tai nėra normalu. Man tai nebuvo nepriimtina. Nesuvokdavau, kad tu negali žeminti kito žmogaus ir aiškinti, kaip rengtis, ką sakyti, kaip elgtis“, – pasakoja Raimeda.

Moteris atskleidžia dar daugiau: partneris pradėjo naudotis jos negalėjimu vaikščioti.

„Manau, kad dėl mano negalios jam buvo lengviau mane kontroliuoti. Yra pasitaikę tokių situacijų, kai aiškindavomės santykius. Pavyzdžiui, sulaukdavau priekaištų, kodėl grįžau namo vėliau, kodėl tą vakarą

Jūratė Juškaitė

buvau gražiau apsirengusi nei įprastai. Aš atsakydavau, kad nenoriu net diskutuoti tuo klausimu. Tada jam buvo lengviausia mane pasodinti į fotelį ir patraukti vežimėlį, kad aš negalėčiau niekur išeiti. Suprask, dabar tu niekur nepasitrauksi ir klausysi, ką aš tau sakau, pasiaiškinsi dėl savo elgesio. Mano negalia buvo tiesiog naudojama prieš mane“, – skaudžia patirtimi dalijasi R. Bučinskytė. Vis tik Raimedos kantrybės taurė buvo perpildyta. Tačiau bandymas nutraukti toksiškus santykius baigėsi moters įkalinimu, o jos vežimėlis buvo paslėptas, kad ji negalėtų pabėgti.

„Kai aš jam pasakiau, kad jį paliksiu, tris paras likau viena kambaryje be vežimėlio, automobilio raktelių, telefono. Buvau įkalinta tam, kad galiausiai pasakyčiau jam, jog myliu jį ir liksiu su juo. Laikiausi tas tris paras, kol supratau, kad nieko nebus. Galiausiai visa tai pasakiau, bet tik tam, kad atgaučiau vežimėlį ir galėčiau pasprukti“, – dramatišką savo gyvenimo patirtį pasakoja moteris.

Raimeda įsitikinusi, kad smurto prieš neįgaliuosius, o ypač moterų atžvilgiu, mastas yra didelis, nes žmonių su negalia bendruomenėje pati pažįsta ne vieną moterį, patyrusią smurtą artimoje aplinkoje.

„Man jos ne kartą pasakojo, kad buvo sumuštos, išmestos iš automobilio. Bet jos nenutraukia santykių su partneriais. Kodėl? Na, nes vyrai turi pinigų, o jos tampa finansiškai priklausomos. Patiriamą skriaudą jos tarsi kompensuoja per finansinį aspektą“, – pasakoja Raimeda.

Smurtas manipuliuojant negalia – aktuali problema

Pasak Žmogaus teisių centro direktorės Jūratės Juškaitės, Raimedos istorijoje galima atpažinti akivaizdžius smurto prieš negalią turintį žmogų požymius.

„Moterys su negalia smurtą artimoje aplinkoje arba seksualinį smurtą patiria dukart dažniau nei be negalios gyvenančios moterys. Taip yra, nes negalią turinti moteris dažnai yra priklausoma ir patiria smurtą iš artimų žmonių, kurie jai įprastai padeda: užtikrina nuvykimą į polikliniką, dokumentų tvarkymą ir panašiai.

Kitas aktualus aspektas yra galėjimas manipuluoti negalia. Be to, žmogus, besirūpinantis žmogumi su negalia, gali smurtauti emociškai, pavyzdžiui, grasindamas jį kažkur nenuvežti. Kadangi Lietuvoje nėra pakankamai išvystyta socialinių paslaugų sistema ir tų paslaugų žmonėms su negalia trūksta, šie žmonės atsiduria tokiaame priklausomybiniame santykiuje.

Jeigu tas artimasis yra linkęs smurtauti ar manipuluoti, tada negalia lemia tą didesnę bejėgiškumą. Gaunasi, kad nėra kam pasiskųsti, kai tavo artimasis prieš tave smurtauja. Viena vertus, jis smurtauja, kita vertus, be jo pagalbos tu nelabai gali apsieiti“, – pasakoja J. Juškaitė.

Padėti galime kiekvienas

Pasak Žmogaus teisių centro direktorės, pagrindinis vaidmuo, siekiant padėti smurto aukoms, tenka mūsų valstybei. Vis tik kiekvienas iš mūsų galime prisidėti sprendžiant problemą.

„Jeigu matote, kad žmogus vengia socialinių kontaktų, yra neramus, reikia jo klausti ir pabandyti išsiaiškinti, kas vyksta. Tiesiog nepalikti vieno krapštytis šioje situacijoje. Jei žmogus pripažįsta, kad prieš jį yra smurtaujama, labai svarbu suprasti, ar smurtas nekelia pavojaus žmogaus gyvybei. Esant tokia grėsmei reikia kviesti policiją be jokių klausimų. Jeigu tokio pavojaus nėra, galima žmogui pasiūlyti paskambinti į emocinės pagalbos liniją. Žinoma, jokių būdu ne įsakinėti ir ne nurodinėti, o ramiai pasiūlyti“, – pataria J. Juškaitė.

Pagalbos linijų numerius galite rasti čia: pagalbasau.lt/pagalbos-linijos/

Tekstas parengtas, įgyvendinant Neįgaliųjų reikalų departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos finansuojamą 2023 metų Neįgaliųjų asociacijų veikos rėmimo projektą „Paralimpinio judėjimo stiprinimas, plėtra ir teisių gynimas“.

**NEĮGALIŲJŲ REIKALŲ
DEPARTAMENTAS**
PRIE SOCIALINĖS APSAUGOS
IR DARBO MINISTERIJOS

VEŽIMĖLIŲ TENISININKŲ KIRČIAI VILNIUJE

Balandžio 20-23 d. Vilniuje, SEB Arenoje, vyks 12-as tarptautinis vežimėlių teniso turnyras „Lithuanian Open“. Turnyrą organizuojantis Lietuvos neįgaliųjų teniso klubas (LNTK) tikisi mūsų sostinėje sulaukti ne mažiau nei 30 dalyvių iš keliolikos pasaulio šalių. Lietuva turnyre turės tris savo atstovus.

Vežimėlių teniso turnyras „Lithuanian Open“ yra įtrauktas į Tarptautinės teniso federacijos (ITF) kalendorių. Turnyro metu vyks moterų ir vyrų vienetų bei dvejetų varžybos. Lietuvai šiais metais turnyre atstovaus trys žaidėjai – Agnieška Toločko, Kotryna Žižmaraitė ir Aleksandr Olechnovič. Visi yra įtraukti į tarptautinį ITF reitingą ir atstovauja mūsų šaliai ne tik namie, bet ir užsienio šalyse. „Džiugina, kad vežimėlių teniso turnyrai Lietuvoje jau yra tradiciniai, čia mielai atvyksta sportininkai iš viso pasaulio. Tai rodo organizatorių darbo nuoseklumą ir tvarumą. Vežimėlių tenisas yra labai įdomus ir azartiškas sportas, čia niekada netrūksta emocijų. Kviečiu atvykti ir palaikyti tenisininkus. Lietuva turnyre turės tris savo sportininkus, kurie nuoširdžiai ir iš visų jėgų visada atstovauja mūsų šaliai“, – sakė turnyro partnerio Lietuvos paralimpinio komiteto prezidentas Mindaugas Bilius.

Pasak organizatorių, LNTK rengiami turnyrai yra gerai vertinami užsienio žaidėjų, kasmet turnyruose sulaukiama tiek tų pačių, tiek naujų tenisininkų iš kitų, dar turnyre nedalyvavusių šalių.

„Tarptautiniai vežimėlių teniso turnyrai gali pakeisti asmenų su negalia gyvenimo kokybę, didinant galimybes plėtoti komunikacinius įgūdžius, stiprinant fizinę sveikatą, formuojant teigiamas nuostatas į aplinką, pasiūlant veiklą, kurios atitinka asmens savirealizacijos poreikius.

Tai gera proga ne tik susipažinti su paralimpine sporto šaka, pabendrauti su žmonėmis iš įvairių pasaulio šalių bet ir pamatyti, kad negalia nėra kliūtis būti aktyviam, pasitikėti savimi, siekti savirealizacijos tikslų, tapti savarankišku bei įgyti daugybę bendraminčių ne tik Lietuvoje bet ir visame pasaulyje“, – sakė LNTK prezidentė Ana Staševičienė.

Lietuvos neįgaliųjų teniso klubas nuo 2010 m. Lietuvoje organizuoja aukšto meistriškumo tarptautinius ITF UNIQLQ Futures series neįgaliųjų teniso turnyrus – „Lithuanian Open“ ir „Vilnius Open“. Kasmet kiekviename iš šių turnyrų apsilanko 30-35 sportininkai iš 10-15 skirtingų pasaulio šalių.

Tenisininkė Agnieška Toločko

LPAK TURI PAGRINDINĮ RĖMĖJĄ

Sausio 11 d. Lietuvos parolimpinis komitetas ir „Girteka“ pasirašė oficialią rėmimo sutartį. Sutartyje numatyta finansinė parama komandai iki 2024 m. vasaros Paryžiaus parolimpinių žaidynių. Sutarties pasirašymas – pirmas „Girtekos“ ir parolimpinio komiteto žingsnis suvienijant jėgas bendriems tikslams: skatinti žmones sportuoti, įveikti tiek fizinės, tiek psichologinės kliūtis, supažindinti visuomenę su negalia, taip pat garsinti Lietuvą pasaulyje.

„Treniruotės ir sporto varžybos turi daug privalumų žmonių fizinei, taip pat psichologinei savijautai. Todėl daug dėmesio skiriame jaunų neįgalių žmonių švietimui, skatiname juos pradėti sportuoti. Kadangi šiandien ne tiek daug norinčių tai daryti, daug dėmesio skiriame sporto sklaidai ir edukacijai neįgaliųjų bendruomenėms. Gavę „Girtekos“ paramą, galėsime dar labiau skleist šią idėją ir įtikinti jaunos žmones sporto nauda. Ir kas žino, gal rasime būsimų parolimpinių žaidynių aukso medalių laimėtojų“, – sakė parolimpinio komiteto prezidentas Mindaugas Bilius.

Iššūkiai ir pergalės genas

Ne kiekvienas iš mūsų turi įgūdžių ir galimybių būti sėkmingu sportininku, tačiau daugelis iš mūsų meta sau iššūkius, kelia ambicingus tikslus profesiniame gyvenime. Lietuvos parolimpinė komanda yra vienas iš pavyzdžių, kaip susitelkimas, atsidavimas, atkaklumas ir nuolatinis siekis tobulėti gali atnešti puikių rezultatų.

„Girtekoje“ visada turėjome pergalių geną, kuris skatino mus siekti geresnių rezultatų ir daugiau laimėjimų. Tačiau, kaip visi žinome, kartais išorinės aplinkybės ar situacijos gali turėti įtakos verslo galimybėms. Matome, kad reikia vieni kitus palaikyti. Mes remiame skirdami finansinę paramą mūsų nacionalinei parolimpinei komandai, o jie mums padeda parodydami, kaip įveikti kliūtis, išlaikyti atkaklumą treniruotėse ir mesti sau iššūkį. Ir tai yra abipusiai naudinga situacija“, – sakė „Girteka“ grupės generalinis direktorius Edvardas Liachovičius.

Atsakomybė prieš bendruomenes

Verslas turi klestėti bendruomenėse, kitaip jis yra vienišas ir nepalaiko visuomenės vystymosi. Atsakomybė visuomenei iš verslo perspektyvos yra aiški – koks kitas idealas būtų užsiimti verslu, jei ne mūsų, mūsų vaikų ir anūkų gyvenimo gerinimas ir pan. Tapti atsakinga visuomenės dalimi, tai reiškia įsitraukti ir remti, taip pat

imtis aktyvaus vaidmens.

„Nusprendėme paremti Lietuvos nacionalinę parolimpinę komandą, nes matome ne tik daug bendrų elementų tarp sportininkų ir „Girteka“ kolegų, bet ir jaučiame atsakomybę remti bendruomenes, pritardami įvairovei, tolerancijai ir lygybei. Tai suvokiame kaip savo kraštovaizdžio dalį, kurioje esame aktyvūs kasdienio socialinio gyvenimo dalyviai, atsakingai besirūpinantys sritimis, kurioms kartais reikia papildomos paramos. Viena iš tokių sričių yra parolimpinė komanda. Didžiuojamės galėdami paremti juos įveikiant savo ribas ir siekiant puikių rezultatų artėjančiose 2024 m. parolimpinėse žaidynėse“, – apibendrinio E. Liachovičius. Parolimpinio komiteto ir bendrovės „Girteka“ bendradarbiavimas bus plėtojamas mažiausiai dvejus metus. Abi organizacijos vienija ta pati dvasia – sunkiai dirbti komandoje, siekti ambicingų tikslų ir vis iš naujo siekti pergalę. Kaip atsakingos logistikos įmonė, „Girteka“ didžiuojasi galėdama paremti komandą jos kelyje į 2024 m. parolimpines žaidynes.

Edvardas Liachovičius ir Mindaugas Bilius

Palaikyk Lietuvos paralimpinę komandą

Aušra Garunkšnytė
Maratonininkė

[PARATEAM.LT/PALAIKYK](https://parateam.lt/palaikyk)

PARATEAM
LIETUVA

Projekto rėmėjas
NORTHWAY
MEDICINOS CENTRAI

ŽURNALĄ #ĮVEIKSAVE LEISTI
PADEDA LIETUVOS
PARALIMPINIO KOMITETO
PARTNERIAI IR RĖMĖJAI

@ParateamLietuva

@parateam_lietuva